

HUSITA

Časopis Pražské diecéze ČČSH

číslo 6/2017 | ročník XV | prosinec 2017

Autorem nedokončeného obrazu
Tři králové je Leonardo da Vinci

Husita vychází 6x ročně

Vydává

Pražská diecéze Církve československé husitské ve spolupráci s Husitským centrem, o. p. s., ISSN 1214-4630
Tisk: Dobel, Lanškroun

Kontaktní adresa

Časopis Husita, Pražská diecéze ČČSH,
V Tišíně 3, 160 00 Praha 6
tel.: +420 234 760 058, e-mail: husita@ccshpraha.cz
web: www.ccshpraha.cz/casopis-husita

Pověřená redaktorka a jazyková korektura

Renata Velišková

Grafické zpracování

Mgr. Simona Ullspergerová

Příspěvky do časopisu

Deadline pro zaslání příspěvků je vždy do 25. každého lichého měsíce. Jedině tak může být zajištěno včasné vydání časopisu a jeho distribuce čtenářům. Děkujeme za pochopení,
R. Velišková, pověřená redaktorka

Spolupracovníci

J. Boček, Bc. R. Bolechová, DiS., V. Červenka,
Mgr. V. Dezortová, Bc. I. Doubravová, J. Drda,
V. P. Drdová, PhDr. A. Flieglová, Mgr. Z. Havelková,
RNDr. M. Hlasivcová, Mgr. S. Jurek, Ing. M. Kněžková,
PhDr. B. Koblíř, DiS., PhDr. J. Koblířová,
doc. Dr. M. Kodejška, CSc., Mgr. K. M. Lukasová,
PhDr. O. Nytrová, V. Velišek, Mgr. V. Volráb, DiS.

Distribuci a objednávky zajišťuje

ses. Miloslava Krejzarová,
tel.: +420 234 760 058, mobil: +420 777 759 654
Faktury a potvrzení přijetí plateb zajišťuje
ses. Eva Mlezivová, tel.: +420 234 760 058
mobil: +420 737 212 687

Prodejní místa

Prodejna Blahoslav, Wuchterlova 5, Praha 6
Pražská diecéze ČČSH, V Tišíně 3, Praha 6
Husův institut teologických studií,
Roháčova 66, Praha 3

OBSAH

4–5 Den válečných veteránů	19 Eucharistická ekumenická bohoslužba
6 Adventní úvaha	20 Prezentace básnických sbírek
7–8 Ze života církve	21 Vánoční příběh
9 Slavnostní bohoslužba	22–23 32–33 Kultura
10–11 Křivoklát 2017	24 Medailonek
12–13 Instrukce k věčnosti – recenze	25–26 Relaxační pohádky nejenom pro dobré usínání
14 Vašíkovy tematické obrázky	27–28 Severní Kypr
15–16 Husitské centrum	29–31 Den poezie v Karlíně
17–18 Poprava četníka J. Bojase	34 Hurvínkovy veselé Vánoce
	35 Setkání Pražského klubu spisovatelů

Jak se „nezbláznit“ z předvánočního shonu

Milé čtenářky, milí čtenáři (těch se to rovněž týká ☺), blíží se adventní čas, období, kdy se všichni těšíme na Vánoce, snažíme se naladit na sváteční a povznášející strunu a začínají radostné, ale také náročné přípravy. Nejenže musíme plnit svědomitě a s plným nasazením svoje pracovní povinnosti, kterých je obzvláště pro duchovní v tomto období mnoho, ale i režim rodinného života je poznamenán mnoha dalšími aktivitami, které je třeba se ctí zvládnout. Děti mají ve škole besídky a koncerty, na které se musí připravovat a mnohdy je nutná přímá pomoc a účast rodičů a prarodičů, pečeme cukroví, vymyslíme čím obdarovat naše milé, a následně, poté co vše vymyslíme a sepíšeme, nastává shánění dáreků, běhání po obchodech, či na poštu, pokud dárky nakoupíme v e-shopu a necháme si je přivést domů. Neboť, jak všichni víme, pošta, i ostatní doručovací společnosti tradičně nestíhají, a tak abychom si mnohdy vzali dovolenou na celý den, když čekáme doručení zásilky. Čas doručení mezi 8. a 14. hodinou je opravdu hodný dnešní „moderní“ doby. Generální úklid domácnosti, který je v naší rodině historicky, podle mé babičky i maminky, naprosto nezbytný právě v předvánočním čase, kdy nevíme, kam dřív skočit, stihám buď po nocích, nebo ho odkládám po Novém roce, kdy je více času, takže na Vánoce mám pocit, že jsem nesplnila svoje povinnosti dokonale. K tomu si rádi s manželem zajdeme v době kolem Mikuláše do centra Prahy, podívat se na vánoční výzdobu města, přitom ochutnáme „nezdravou klobásu“ a možná trochu zdravější medovinu nebo svařáček. Právě tady vždycky začneme nasávat předvánoční atmosféru. Pak ale honem domů, protože druhý den většinou přijde rodina na společný oběd, při kterém nadělujeme Mikuláš sladkosti dětem, kytičky babičkám a nám radost ze společného setkání. Nedej však Bože,

aby v tomto čase někdo onemocněl, nebo vypovědělo službu auto, kterým se zajišťují nákupy. Postupně čas běží, je třeba vyzdobit bytček, aby až přijde Ježíšek, se mu u nás líbilo a nechal tam nějaké dárečky. Naštěstí fronty na kapra už jsou minulostí, takže odstuda dalších desítek činností a povinností, které sice nejsou vidět, ale udělat se musí, aby všechno fungovalo. A tak se mi stále častěji vkrádá do hlavy myšlenka, že se z toho všeho asi zblázním. Je pravda, že můj úžasný manžel dělá maximum pro to, aby mi pomohl a nenechává mě v tom samotnou, ale jak všichni víme, tu hlavu řídí krk, který musí dokonale fungovat. Proto je třeba být v dobré formě, pozitivně naladění a hlavně mít motivaci, proč se snažit, aby všechno bylo v pohodě, včetně nás. Takže moje rada zní – uklízejme až po Vánocích, protože stejně náš uklizený domov vezme zasvě v důsledku mnohých návštěv, především s dětmi a se psy, místo velkého množství dáreků si nadělme lásku, vlídnost a vzájemnou pohodu a co se týká krmi, když nestíháme, tak si prostě zajdeme někam na oběd, možností je přehršle. Hlavně si udělejme čas na předvánoční bohoslužby, na Štědrý večer navštívme „půlnoční“ v našem domovském sboru a budme se svými blízkými. To je můj recept na to, že se z toho nezblázníme.

Přeji vám všem krásné, klidné a ničím nerušené Vánoce a do nového roku především zdraví a to ostatní každému podle jeho přání.

Renata Velišková

Renata Velišková
pověřená redaktorka

*Blahoslavení pokojní,
neboť oni budou slouti Synové Boží.*

Připomenutí konce 1. světové války, výročí smrti br. Jana Opletala a Dne válečných veteránů

Letošní vzpomínková akce ke Dni válečných veteránů se konala v pátek 10. listopadu tradičně v chrámu sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí v Praze pod záštitou radního Magistrátu hl. m. Prahy p. Bc. Libora Hadravy. Účast byla vysoká, kromě míst k sezení byla zaplněna místa k stání kolem celého vnitřního prostoru. Pozvání přijali nejen duchovní naší církve, ale i zástupci politického a veřejného života, a především Armády ČR. Pobožnost podle Františka Kalouse vedli patriarcha CČSH ThDr. Tomáš Butta, Th.D. společně s doc. ThDr. Davidem Tonzarem, Th.D., biskupem pražským. Z Písma četl plzeňský biskup ThDr. Filip Štojd l a kázáním posloužil brněnský biskup Mgr. Juraj Jordán Dovala. Slavnostní akt se tematicky odvíjel v duchu 100. výročí bitvy Československých legionářů u Zborova, 99. výročí vzniku ČR a 78. výročí tragické smrti člena CČS(H) Jana Opletala. Svoje příspěvky přednesli vzácní hosté, jako např. ministryně pro místní rozvoj Ing. Karla Šlechtová, generálpor. Ing. Jiří Baloun, senátor Mgr. Jiří Růžička, hlavní kaplan Armády ČR plukovník Jaroslav Knichal a tradičně na konec vystoupil se svým proslavěným člen Společnosti M. R. Štefánika PhDr. Vojtěch Čelko. Akce byla provázena hudebními vstupy písněmi W. A. Mozarta, A. Dvořáka a A. Corelliho v podání hudebního tělesa pod vedením varhaníka Bohumíra Rabase a skupiny Asonance, která přednesla známou píseň Zelené francouzské pláň. Na závěr byli všichni přítomní pozváni ke společnému setkání v příštím roce u příležitosti oslav 100. výročí vzniku Československého státu a přizvání k malému občerstvení

na ochozu chrámu, kde si navzájem sdělovali zážitky a dojmy. Také vy, kteří jste se nemohli letos zúčastnit, jste srdečně zváni k účasti na této slavnostní akci a těšíme se na vás.

Renata Velišková

O Popelce aneb Tajuplný čas adventní

O Popelce aneb Tajuplný čas adventní

Zdá se mi, že rok od roku je to těžší. Všichni to známe. Smutný a deštivý listopad, dušičky.

Do práce odcházíme za tmy a za tmy se také vracíme domů. V osm hodin večer už jsme unavení a máme pocit, že se blíží půlnoc. Tma převládá nad světlem, cítíme jakýsi smutek či spíše nostalgii, ale postupně se ztišujeme a sestupujeme hlouběji. Ráda si v tomto předadventním čase čtu pohádky. S přibývajícím léty v nich nacházím další a další poučení. Letos jsem se zrovna cítila poněkud „zneuznaná“ doma i v práci a hledme – objevila jsem pohádku o Popelce. A zalíbila se mi tato pasáž: „Popelka zůstala sama doma. Vzpomněla si na truhlu, kterou jí babička odkázala. Nalezla ji a v ní byly samé drahé a vzácné věci a tři ořechy. Otevřela první ořech. A v něm byly krásné hedvábné šaty, všechno stříbrem vyšíváno a lemováno, překrásný závoj a střevíčky.“ Popelka se vypravuje na ples a před tím se svěříje do Boží ochrany.

„Mlha přede mnou, mlha za mnou a jediný Pán Bůh nade mnou“

„Tak řekla a již byla na hradě. Sloužící ji zdvořile uvítali a vedli do plesu. Princ jak ji uviděl, hned nechal ostatních a bavil se jen s Popelkou. Byl její krásou všecek okouzlen....Také ji již jako svou nevěstu jmenoval a představoval.“

„To je ono!“, vykřikla jsem málem nahlas. Zůstala sama doma. A tam objevila poklad. Správně s ním naložila, nezapomínala na Boha a byla za svou dobrotu po zásluze odměněna.

Byla sobota a v naší rušné domácnosti se mi podařilo být skoro celý den sama doma. První oříšek jsem již otevřela – byla to kniha pohádek, znovunalezený poklad po letech. Druhý oříšek jsem rozlouskla a rozhlédla se kolem sebe: „Domácnost si nepochybně žádá své.“ Ale tentokrát jsem se dala do práce s radostí. „Úklid spíše a komory zcela jistě souvisí s vyklížením temnějších koutů duše a pomáhá vymést pavučiny špatné nálady“, věděla jsem najisto.

Otevírám třetí oříšek a – znovu jsem objevila kouzlo přítomného okamžiku. Byla jsem „tady a teď“, jak říkávali buddhisté. Netrápila jsem se tím, že jsou v práci všichni nervózní, že nemohu být na třech místech najednou, že mi síly nepřibývají a mnoho věcí prostě „nestíhám“.

V mém pošmourném odpoledni zářilo slunce. Leštím mosazný lustr v obývacím pokoji. Představuji si, jak moudré panny bdí se svými lampami a čekají v tichosti na příchod svého ženicha. Vstupuji do Adventu, času radostného očekávání a naděje. Stejně jako v dětství vnímám tu zvláštní, tajuplnou atmosféru. Začínám se těšit na příchod Ježíška. Zítra s dětmi zapálíme první svíčku na adventním věnci. A budeme myslet na ty, kterým v tomto čase chybí světlo. Putují tmou a zimou a třeba právě potřebují naši pomoc. „Já jsem světlo světa. Kdo mě následuje, nebude chodit v temnotě, ale bude mít světlo života.“, Jan 8,12–13.

RNDr. Markéta Hlasivcová
Dialog na cestě

V neděli 15. října 2017 se ve slánském sboru konal slavnostní akt biřmování 3 biřmovanců

Byla třetí neděle v říjnu, krásné podzimní odpoledne, venku bylo teplo díky posledním slunečním paprskům, které nám ohlašovaly konec babího léta a ve vzduchu bylo cítit očekávání něčeho velkého. Ve slánském sboru se dnes koná svátost biřmování. Už je to tady, pomyslela jsem si dnešního rána. Tolik očekávaná chvíle, na kterou jsme se já, sestra Irena a bratr Martin tolik připravovali, již nastala. V myslí se ohlédnou, jaká cesta nás zavedla až k tomuto okamžiku.

Bezmála půl roku jsme se všichni pečlivě připravovali pod vedením zkušeného a velice znalého našeho bratra faráře Jurka (Standy – jak mu všichni ve sboru říkáme). Standa byl náš průvodce na cestě ke svátosti biřmování, vše nám trpělivě vysvětloval, objasňoval, ale také upozorňoval, co vše tato svátost obnáší. Není to jen „takový nějaký ceremoniál“ (jak by si mnozí nezavěšení mohli myslet), ale klade důraz na aktivní zapojení biřmovanců do života církve. A to není snadný úkol. V rámci této svátosti jsme žádali Ducha Svatého o jeho dary, které nám v tomto nelehkém úkolu pomohou, a které povedou nejen ku prospěchu našeho sboru a církve, ale věřím, že i ku prospěchu těch lidí, kteří se Boha teprve snaží najít. S pomocí Boží jistě můžeme pomoci, i těm, kteří Boha zatím ani nechtějí najít, neboť nejsou přesvědčeni o tom, že toto je ta správná cesta, kterou by se měli dát vést.

Dary Ducha Svatého jsou skutečně rozličné, ale velmi užitečné a praktické. Například takový dar moudrosti a dar rozumnosti – kéž by takovými dary oplývali všichni ti, kteří nám vládli a vládnout budou; či takový dar zbožnosti a dar svaté bázně

před Bohem – někdy nabývám dojmu, že spousta lidí zbožně uctívá spíše majetek a peníze; dar služby a dar povzbuzování – někdo by si mohl pomyslet: „a co je na tom složitého někoho povzbudit?“ Jenže ve skutečnosti je těžké někoho povzbudit tak, aby to bylo skutečně pozitivní, a aby daného jedince spíše ještě nezlomil.

Zajímavým darem je dar rozpoznávání duchů. V dnešní době je velmi složité rozpoznat, zda člověk, se kterým jednáme, a který se nám jeví jako přítel, takový skutečně je? Co když nám pomáhá za nějakým nekalým úmyslem? Uprímně se přiznávám, že v životě s tím mám velký problém. V lidech se vždy snažím najít to dobré a nějak se nemožu vyrovnat s myšlenkou, že jsou mezi námi i zlí lidé, kteří se kvůli svému prospěchu nebojí druhému ublížit. Bohužel věřím, že se může stát, že i v církevním sboru se může objevit někdo, kdo se bude tvářit jako přítel a ve skutečnosti se bude snažit jen svést ostatní na scesti či je využít. Vždyť kdo byl takový Jidáš?

Darů je opravdu mnoho, ale ten, kdo o tyto dary žádá, musí umět s nimi naložit a musí se umět správně chovat, aby je využil tak, jak si Bůh přeje. Jedná se o ovoce Ducha Svatého, jakými jsou láska, radost, pokoj, trpělivost,

laskavost, dobrota, věrnost, tichost a sebeovládání. Vždyť jak by bylo naloženo například s darem mocných činů bez sebeovládání? Či daru služby bez trpělivosti? A tak bychom mohli pokračovat.

Svátost biřmování byla pro slánský sbor velkou událostí. Přijel bratr biskup, přijely rodiny biřmovanců a přišli se podívat i ostatní lidé, kteří na bohoslužby tak často nechodí. Kéž by se i tito lidé otevřeli síle Ducha Svatého a nechali ho na sebe sestoupit. Moc bych si přála, aby dary, kterými nás Duch Svatý obdaroval, působily nejen uvnitř církve, ale i vně. Abychom zaujali, oslovili a přivolali co nejvíce lidí, kteří se na církev zatím dívají jako na společenství, které je menšinové a nezasahuje jim příliš do života. Ale to je špatně. Měli bychom jim ukázat, že církev má hodně co nabídnout již teď!

*Stanislav Jurek, farář
Ivana Doubravová, jáheka*

Slavnostní bohoslužba

V říjnu 2017 si náboženská obec v Děčíně připomněla 70 let samostatné existence. Slavnostní bohoslužbu sloužil současný děčínský farář a vikář Vladimír Volráb spolu s biskupem doc. Davidem Tonzarem. Mezi účastníky bohoslužeb, kteří solidně zaplnili děčínský evangelický kostel, nechyběli zástupci města, hosté z ekumeny, sestry a bratři z našich blízkých sborů, ale ani bratr Miroslav Fiedler, který do Děčína dlouhou dobu dojížděl a sloužil tam. Bohoslužbu doprovodil pěvecký sbor Sah pod vedením Jany Štrbové.

Mgr. Vladimír Volráb, DiS.

KŘIVOKLÁT 2017

Státní hrad Křivoklát hostil ve dnech 5. – 7. 10. 2017 již III. ročník mezinárodní kastelologické konference věnované památce prof. Tomáše Durdíka, který je po právu považován za otce tzv. české kastelologické školy, postavené na široce interdisciplinárním přístupu k výzkumu středověkých opevněných objektů. Na pořádání konference se již tradičně podílel Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i., Katedra archeologie a Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni, Národní památkový ústav – Správa státního hradu Křivoklát, Náboženská obec Církve československé husitské v Křivoklátě, Pražská diecéze Církve československé husitské a Společnost přátel starožitností. III. ročník pracovního setkání se s ohledem na počet přednášejících rozprostřel do dvou dnů. V rámci setkání bylo předneseno osmnáct příspěvků týkajících se problematiky archeologie středověku, české a evropské kastelologie a archeologické a památkové péče. Řadu referátů provázela dlouhá a podnětná diskuse, která v přátelském duchu pokračovala při společné večeři i při prohlídce vybraných částí hradu. Zvláštní poděkování pak patří Správě státního hradu Křivoklát nejen za závěrečnou odbornou exkurzi, ale také za vytvoření příjemného prostředí, do kterého se řada badatelů každoročně ráda vrací. Součástí setkání byla vzpomínková pobožnost za prof. Tomáše Durdíka a Ing. Annu Durdíkovou, kterou v hradní kapli sloužila vikářka Růžena Adamová, nejen osobními vzpomínkami provázela Jana Kobrlová. Tato pobožnost se v roce 2013 stala základem každoročního setkávání přátel, kolegů a žáků Tomáše Durdíka, které v roce 2015 přerostlo v odbornou konferenci. Vzpomínková pobožnost pak zůstala neodmyslitelnou součástí každoročního setkání. Letos poprvé byl z konference pořízen záznam, jehož se-

stříh ilustruje jednotlivé části setkání. Video je dostupné na <https://youtu.be/IWbwYhYocXA>. Příspěvky přednesené v letošním roce na Křivoklátě budou, podobně jako tomu bylo v minulých letech, publikovány v časopisu *Castellologica bohemica* 18. PhDr. Josef Hložek, Ph. D.

Pozdrav pražského biskupa účastníkům konference

Honorabiles, vážené dámy a vážení pánové, milé sestry a milí bratři,

přijeli jste na Křivoklát již potřetí, abyste se setkali, předali si nové poznatky a zkušenosti z výzkumu. Jak jsme mohli před dvěma lety zažít i s mou manželkou, je vaše konference přínosná nejen pro oblast kastelologie, ale i pro širší odbornou i laickou veřejnost. Jsem potěšen, že jsme k vašemu setkání mohli přispět opět i my, a to jak Náboženská obec Církve československé husitské v Křivoklátě, tak i pražská diecéze.

Často vzpomínám na milé a obohacující setkání před 2 lety. Právě v této chvíli jedním v Harrachově se zástupci vysokých škol, a tak nemohu být osobně přítomen, avšak doufám, že Hospodin mi dá příští rok možnost, abych mohl být s vámi.

Setkávám se s vaší prací při cestách po českých zemích často. Naposledy před 14 dny při kněžském svěcení našeho nového kněze, rakovnického archiváře, PhDr. Jana Krška, jsem navštívil Žižkův hrad Kalich. Měl jsem tak možnost vidět, jak se odhalují základní vrstvy tohoto krásného husitského hradu.

Draží kastelologové, sestry a bratři, Pán vám všem ve vaší práci zehnej. Nechtějte být šťastni v životě osobním i služebním, zdraví a plni odhodlání věnovat se plně vašemu oboru.

Pozdravuji vás v tiché vzpomínce na našeho velkého profesora Tomáše Durdíka.

Pán vás opatruj, David Tonzar, biskup pražský

(BK, jSk, NO CČSH Křivoklát)

Instrukce k věčnosti – recenze

pokračování z minulého čísla

V básnické sbírce se nacházejí básně, které jsou zaměřeny i na konkrétní lidi a události, ale jejich poslání je veskrze všeobecné. Například báseň „Vlašský ořech tančí“ se zřetelně dotýká opravdu každého z nás, když se musíme smířit se ztrátou něčeho pro náš život drahého a podstatného. V plejádě všech básní, které vymezují, tříbí a posilují dobro v člověku, mi obzvláště učarovaly dvě, které tryskají jako gejzíry věčné pravdy. Jsou to „Předávání zvěsti“ a „Víra“. Z první básně čerpám vděčnost za dar zrození a odpovědnost ho stále kultivovat a využívat pro „probouzení“ ostatních lidí, zvláště těch, kteří ho v této nemocné době nejvíce potřebují. Je to poselství Pravdy, Dobry a především Lásky a osvětlování Řádu našeho světa, s nímž máme sdílet smysluplný dialog. V Básni „Víra“ se skví pokorná vděčnost za přílivy Duchy, který z nás utváří posly dobrých zpráv pro lidi, kteří mají uši ke slyšení a oči k vidění. Vždyť všichni si můžeme utrhnout ovoce ze Stromu poznání! Ve výškách ovšem bývá zralejší a chutnější. Olga Nytrová touží svou poezií podnitit zrání každého z nás, aby dosáhl až do horních větví víry a poznání. Do sféry těchto myšlenek patří též básně, například „Jsme na cestě“, „Zrcadlo domova“, „Život dozrává jako ovoce“.

Skladba a obsah básní Olgy Nytrové v prvním dílu sbírky je jakýmsi „koncertem“ uměleckých asociací, které naplňují pomyslnou číši života po samý okraj. Ku prospěchu našeho osobního růstu, vychutnejme si ji! Až do dna!

****

Druhá část básnické sbírky s názvem Míjení náleží Františce Vrbenské. Míří do živé skutečnosti, kterou denně prožíváme vsazení do masmediálně technologické a digitální doby. Považují za důležité, abych tuto dobu, v níž Františka Vrbenská publikuje svou poezii, přiblížil ze svého pohledu. Jak mnohé se proměnilo za poslední léta ve světě i v nás! Ale to základní, v čem určitě stále spočívá kvalita života, zůstává. Jen prostředky, které využíváme, jsou jiné. Jejich rozvoj předběhl mentální společenský vývoj. Soudobá lidská fascinace těmito médii, jejich masivní propagace už od předškolního věku jsou tak silné, že způsobují i ostré diference a větší míru mezigenerační disharmonie, než tomu bylo v dřívějších dobách.

A možná i slabé ukotvení v tradici a v křesťanské víře a silná propagace „přesvobodného individualismu“ ve výchově a ve vzdělávání způsobují, že se kolem nás nachází málo sounáležitosti, pochopení, pomoci, psychologické stability, sociálních jistot... Stejně jako mnohá současná umělecká hudba nebo výtvarné umění, tak i poezie pravdivě zobrazuje psychickou krajinu a stav mysli člověka žijícího v tomto technologicko ekonomickém, masmediálním a digitalizovaném prostředí. V něm se velmi často stírají hranice mezi společenskou realitou a individuální virtuální realitou. Někdy se vyhrocují naopak do nebezpečných a škodlivých antagonizmů. Ty pak nepříznivě působí i na lidskou psychosomatickou jednotu.

Básnička Františka Vrbenská vnáší do tohoto životního prostoru krásné poetické obrazy. Často jsou vedle sebe postaveny výrazy s velkou obsahovou diferencí, například drsné a něžné,

tradiční slova a novodobá, technická a poetická spojení. V souvislosti s obsahem básní pak vytváří užasné napětí, životnost, živelnost a umocňuje autenticitu okamžiku. „Křičela jsem do noci až roztál monitor počítače“ je velmi silné básnické spojení člověka v digitálním prostředí. Často je naplněno výraznou lidskou dynamikou (báseň „CTRL-ALT-DELETE“). Do tohoto tematického celku míří též báseň „Kybernetická hromnička“ nebo „Legenda o Tyrkysových mořích“ (napsaná s Tomášem Přidalem). V básni „V sedmé ulici“ cítím rozpaky a zároveň obrovskou naléhavost v okamžiku lidského rozhodování. Jsou to nádherné obrazy, asociace, které vypovídají o životě každého z nás.

Především si vážím toho, že uvedená poezie je lidsky a umělecky pravdivá. Například v básni „Stará legenda“ je poeticky prezentována historická pravda, ze které se ovšem člověk nikdy nepoučí. Výpověď o krajině duše autorky v básni „Budíček“ mě zase okouzila spojením barevné asociace zlaté zářivých lístků olše s bizarním dojmem z nekvalitní a rozbité asfaltové silnice. Podobné záblesky a tmu, vzlety a pády můžeme zaznamenat v mnohých uvedených básních této autorky. Podněcují dynamiku, aktivizují vědomí, prohlubují pozornost, zaměřují se na detail psychického prožitku. Z některých básní cítíme dokonce i strach, který tak dobře všichni známe z vlastních životních zkušeností. Příkladem je báseň „Varování“. V básni „Nový rok“ vnímáme přípravy na Vánoce, okamžiky sváteční a opět návrat k původnímu stavu před Vánoce. Jako bychom zažili vlnu vznešeného tepla a jeho postupného ochlazení – s navozením obvyklého životního pulzu. Ve sbírce se nalézá i báseň „Břeh mořské pouště“, která mě velmi zaujala uměleckým viděním smyslu života, zrozením a smrtí v proměnách. Opět

zaznívá pro básničku typická dynamika ve věčných projevech životních pulzů. Přemýšlím o básni „Instrukce k věčnosti“, podle které je pojmenována celá sbírka. Je zřejmě výrazem momentálního stavu psychické nouze autorky.

V životě přicházejí podobné bolestné situace, které nejsou ošetřeny následným štěstím, ale opětnou bolestí jiného charakteru. Člověk si neví rady a je připraven rezignovat („Došel obvažový materiál“). Cítím nekonečný smutek a až zoufalství, které je přesvědčivě vykresleno specifickými básnickými prostředky. Život v autorčiných básních vyznívá jako barevná paleta prožitků. Se vzpomínkou a s úsměvem jsem si přečetl báseň „Adventní“, která dokonce zní atmosférou, kdy zejména pro děti „Ulicemi chodí Mikuláš, s ním Andílek a Čert“. Tato báseň úspěšně provokuje paměť a rovněž představy o lízátkách, křížalách nebo uhlí, ale i o vůni mandarinek.

Myslím si, že důležité hodnoty pro Františku Vrbenskou jsou pokora a smíření. Cítím to z básně „Odcházet s podzimem“. Autorka si umí vážít života a jeho hodnot, když chce zastavit prchavost času. Ve sbírce prožijeme příjemné chvíle, které jsou spojeny s nejrůznějšími city k děťátku v básni „Ukolébavka“. Autorka evokuje nádherná vidění dětského pokoje, v němž „Hodiny odbíjejí Ručičky hladí tmou, je tam Skřítek Stvořený Z odlesků...“. Kam ještě více může vstoupit prohloubený lidský cit? Autorka zdařile prezentuje tíživé pocity provinění a marnosti, truchlivé bilance, které se rovněž odehrávají v Trináctých komnatách lidských životů (báseň „Úklid“). *Dokončení v příštím čísle*

*doc. PaedDr. Miloš KODEJŠKA, CSc.
Univerzita Karlova,
Pedagogická fakulta*

Do posledního letošního čísla HUSITY náš věrný přispěvatel VAŠÍK namaloval obrázky s adventní tematikou.

Husitské centrum

Komunitní centrum na Žižkově: Rok se pomalu chýlí ke konci a my chystáme mnoho komunitních setkání, při kterých se chceme společně těšit z předvánočního času. Ke všem těmto akcím vás srdečně zveme: V neděli 3. prosince od 14.00 budeme tvořit adventní věnec, ve středu 13. prosince od půl páté zase vaječný koňak a pořádat bazárek oblečení a v neděli 17. prosince od dvou hodin odpoledne upečeme hory vánočního cukroví. Přijďte se k nám!

Tanečnice z Gitanne: Máme radost, že děti a mladí lidé, kteří tančí pod vedením Evy Džobákové, jsou podporováni nejen klubem Husita, ale též z dalších zdrojů. Provozní ředitelka Komunitního centra na Žižkově Táňa Jírová spolupracuje s organizací Remoteyear. Tato organizace sdružuje dobrovolníky, kteří následně cestují po světě a vždy na 5 týdnů se zastaví v nějaké zemi a tam pomáhají. U nás svou energii vložili mimo jiné do spolupráce se souborem Gitanne, kdy tanečnicím uspořádali den vizážistiky, natáčení promo videa a též přislíbili pomoc s tvorbou loga pro soubor.

Nizkoprahový klub Husita: Když se ohlédneme za letošním rokem, těší nás zvláště několik věcí. Navázali jsme úspěšnou spolupráci s organizací Člověk v tísni a společně realizujeme projekt Restrostipendia. Cílem projektu je podpora mladých lidí, jejichž rodiče

mají pouze základní vzdělání, ve studiu na středních školách a učilištích, proto aby lépe uspěli na trhu práce. Zámec o stipendium musí nejprve během půl roku prokázat, že dokáže splnit podmínky programu, a teprve potom je mu stipendium každý měsíc vypláceno. Máme radost, že v současné době se o stipendium uchází čtyři mladí lidé a jedné slečně je již úspěšně vypláceno.

Dalším projektem, jehož se účastníme a který nese viditelné plody, je Fotbal pro rozvoj a s ním spojená Liga férového fotbalu. Klienti různých nizkoprahových klubů se setkávají k pravidelným fotbalovým turnajům, jejichž hlavním cílem je v hrách podporovat fair play, spolupráci, schopnost se domlouvat a řešit spory neagresivním způsobem. Tohoto projektu se účastníme již několik let za sebou a je dalším důkazem, že především dlouhodobá práce s mladými lidmi a dětmi ohroženými rizikovým způsobem života a sociálním vyloučením nese ovoce. Tento rok jsme mohli pozorovat, jak týmy, které se na začátku roku k sobě z různých důvodů (předsudky, rasismus z obou stran...) chovaly velmi nepřátelsky, se na konci sezóny poplácávaly po zádech a blahopřály si ke svým úspěchům. V duchu přátelských fotbalových zápasů se nesl i náš tradiční podzimní turnaj Žižkap, kde kromě fair play jsme otevřeli též téma zdravé stravy a životního stylu.

Vedle těchto projektů jsme tento rok řešili i mnoho náročných témat, jako je sexuální obtěžování, sebepoškozování, ztráta bydlení, dluhy, krádeže nebo problémy se školou či přijetím vrstevníků. Vážíme si důvěry, kterou k nám děti a mladí lidé mají, že tato témata s námi vůbec otvírají, a snažíme se co nejlépe nabídnout pomoc a doprovázet je během řešení problému. Těší nás, že některé z těchto příběhů se začínají ubírat směrem k větší spokojenosti a stabilitě daného člověka.

Husátko: V Husátku jsme během roku 2017 prožívali podobné chvíle jako v klubu Husita – radostné i náročné. Velice nás povzbudilo, že zdravá Natálka, na jejíž podporu byla vypsána sbírka, se díky možnosti kvalitní zdravotní péče zlepšuje. Natálka již mnohem lépe chodí a je zřejmé, že její psychický stav se díky tomu velmi zlepšil a stabilizoval. Sběrka a podpora Natálky a její rodiny pokračuje, protože se jedná o vážné a dlouhodobé onemocnění. Všem dárcům děkujeme!

Sociální práce poskytovaná v programu Husátko jde často velmi do hloubky a jedná se spíše o intenzivní práci s jednotlivými rodiči a rodinami než s celou

skupinou klientů, jako je tomu často v NPK Husita. Na druhou stranu řešená témata jsou podobná – domácí násilí, problémy s bydlením, ve vztazích, s financemi... Ale i zde můžeme u některých klientek pozorovat, jak díky jejich snaze a podpoře naší i dalších organizací a jednotlivců realizují jednotlivé menší i větší kroky vedoucí ke zlepšení situace jejich dětí i jich samotných.

Na konci října jsme společně s dětmi z Husity oslavili Halloween. Vyřezávali jsme dýně, malovali na obličej a zlatým hřebem programu byla bojovka, na které se podíleli také rodiče dětí. Děti si předem na papír namalovaly nebo napsaly strach, kterého se chtějí během stezky odvahy zbavit. Ten pak měly možnost spálit. Dětem i rodičům se Halloween moc líbil. Tato a jí podobné akce jsou příležitostí, kdy mohou děti i dospělí na chvíli zapomenout na těžkosti života a společně se pobavit, zasmát se a odpočinout si.

Komunitní zahrádka Meduňka: Slavní Halloweenu se nevyhnulo ani Meduňce, která byla v den akce obsypána dětmi, rodiči i dýněmi.

Bc. Renata Bolechová, DiS.

Poprava četníka J. Bojase

Kobyliská střelnice byla založena v roce 1890 na okraji obce Kobylisy, která je dnes součástí městské části Praha 8. Nejdříve sloužila k výcviku pěchoty, ale zároveň se stala i oblíbeným výletním místem pro Pražany. Po 1. světové válce střelnici kromě vojáků využívali i Sokolové a členové jiných spolků. V období okupace tu němečtí okupanti zřídili popraviště a bývalá konírna (dnes je na tomto místě umístěna kamenná mozaika od akademického malíře Martina Sladkého), byla posledním vězením odsouzených. Na popravišti bylo umístěno deset kůlů, kam byli odsouzenci přivazováni (nyní je zde kovový kříž s trnovou korunou a bronzová plastika „Nepokořená vlast“ od akademického sochaře M. Zetě). Popravčí četa se skládala z německé policejní jednotky Schutzpolizei. Odsouzenci byli přivázáni ke kůlu a oči jim byly zakryty černou páskou, a to ne proto, aby neviděli popravčí četu, ale aby členové popravčí čety neměli psychické trauma, hledíc do očí popravených. Obvykle také jednomu z popravčích dávali anonymně do pušky slepý náboj, pro úlevu svědomí členů popravčí čety, že možná právě on nezabíjel. Popravení se zpočátku dávali do rakví, ale později pouze do beden, které se odvážely do krematoria ve Strašnicích. Za popravu a kremaci bylo příbuzným účtováno za jednu osobu poplatek ve výši 500 Kč.

Na betonovém valu proti vchodu do památníku jsou verše od básníka M. Floriána: „Zastav se na chvíli... krev naše vstoupila do této země, ale my se znovu vzpřímili“. Po atentátu na R. Heydricha a vyhlášení stanného práva tady bylo za 33 dnů (od 30. května do 3. července 1942) popraveno 539 mužů a žen. Celkový počet zastřelených za dobu okupace není přesně zjištěn, ale dosáhl asi počtu 757 mužů a žen. Ze známých osobností tu byli popraveni například předseda protektorátní vlády gen. Ing. A. Eliáš, senátorka a spisovatelka F. Plamínková,

senátor a rektor Masarykovy university Dr. B. Baxa, poslanci Národního shromáždění J. Pekárek a Ing. J. Žilka, plukovník J. Churavý, podplukovník J. Mašín, prof. ČVÚT v Praze Ing. Dr. V. Felber, prezident Státního statistického úřadu Dr. J. Avenharn, zoolog J. Štorkán, spisovatel V. Vančura, pedagog a spisovatel Dr. J. Páka, atlet a novinář E. Rošický a mnozí další. Byli tu zastřeleni i někteří obyvatelé Lidic, kteří nebyli povražděni v obci, protože se nacházeli v práci mimo obec či v nemocnici, nebo se jim podařilo utéct (celkem 29 osob – 21 mužů a 8 žen, a to včetně 11členné rodiny Horákových). Dne 5. a 6. září 1942 před 75 lety na střelnici byli také zastřeleni příslušníci Československé pravoslavné církve biskup Gorazd (vlastním jménem Matěj Pavlík) a duchovní Dr. V. Petřek, A. Číkl a J. Sonneved za to, že pomáhali ukrýt české parašutisty z Anglie, kteří provedli úspěšný atentát na zastupujícího říšského protektora R. Heydricha.

Dne 8. července 1943 byli v Kobylisích zastřeleni pro výstrahu čtyři četníci, kteří byli namátkou vybráni za spolupráci s odbojem. K trestu smrti zastřelením je odsoudil Lidový soud v Berlíně na základě nařízení H. Himmlera a K. H. Franka. Jedním z nich byl praporčík Josef Bojas (1901 – 1943) Strančice č. p. 1, který byl členem ilegální partyzánské skupiny generála Timošenka (1895 – 1970 – později byl jmenován maršálem SSSR). Po zradě provokatéra Fialy byl zatčen dne 25. února 1943 ještě s kovářem J. Štychou z Brtnice, V. Šmejkallem ze Strančic č. p. 216 (věznění přežil) a hajným Hrstkou. J. Bojas na četnické stanici ve Strančicích vykonával funkci zástupce velitele a je ironií osudu, že právě on podepisoval z titulu své funkce transporty židovského obyvatelstva ze Strančic do Terezína. I když ilegální skupina ve Strančicích byla početnější, J. Bojas i přes fyzické a psychické násilí další členy neprozradil. Patřil mezi ně i můj

otec V. Boček (rotmistr Vládního vojska) a O. Novák, který pracoval ve zbrojovce ve Vlašimi. Po zatčení a výsleších v Praze byl Bojas odsouzen v Berlíně k trestu smrti a převezen do Terezína. Krátce před popravou byl z Terezína ještě převezen na celu smrti do věznice na Pankráci. Obdobný osud byli i jeho třech kolegů četníků.

Strážmistr F. Famfulík (1910 – 1943) z četnické stanice v Proseči u Skutče pomáhal odbojářům J. Formánkovi a varoval ho před zatčením, poskytl mu na obranu granáty a náboje. Když J. Formánka zatkl gestapo u Hradce Králové, po brutálním výslechu prozradil svého spolubojovníka F. Famfulíka, který byl pardubickým gestapem zatčen 9. 4. 1943. Štábní strážmistr J. Jirásek (1905 – 1943) působil v četnické stanici v Táboře a byl členem tábořské odbojové skupiny Obrany národa. Byl zatčen v únoru 1943 při likvidaci ilegálního Krajského národního revolučního výboru gestapem v Borotíně. Strážmistr F. Rajmon (1892 – 1943) byl přidělen na četnickou stanici ve Vysokově na Náchodsku, kde působil v odbojové skupině Wiesner, Špenar, Rajmon. Poskytoval odboji cenné informace a doma měl ukryté zbraně pro partyzány. Na základě udání konfidenta byl zatčen 2. 4. 1943. Osud četníků Famfulíka, Jiráska a Rejmonda byl stejný jako osud Bojase, protože byli rovněž odsouzeni Lidovým soudem v Berlíně k trestu smrti a jejich posledním vězením byly cely smrti na Pankráci. Poprava zastřelením pro vojenskou zradu byla gestapem naplánována na 8. července v 18 hodin. Pro výstrahu ostatním četníkům prokurátor nařídil, že popravy se musí zúčastnit deputace četnictva z celého protektorátu, policejní ředitelství (celkem 150 důstojníků a poddůstojníků) a vězenští dozorcí. Ze Strančic se popravy musel zúčastnit velitel četnické stanice, vrchní strážmistr Maňas. Když odsouzené přiváděli na popraviště, volali na své četnické kolegy jmény. Pak byly přečteny rozsudky smrti a obvinění byli následně přivázáni ke kůlům.

Na rozkaz říšskoněmeckého důstojníka je plukovník Stukavec degradoval strážním nárameníkům. Popravčí četa nastoupila v trojradu v počtu 21 členů německé policejní jednotky. Justiční úředníci se četníkům snažili zavázat oči černou páskou, ale ti jeden přes druhého křičeli: Nedávejte nám je, my jsme vojáci, my je nepotřebujeme! Ať žije prezident Beneš! Ať žije svobodné Československo. Kamarádi, my víme proč umíráme! Bojasovi a Jiráskovi se podařilo vyprostit z provazů a strhli si černé pásky z očí a v tu chvíli zazněly výstřely, které ukončily životy statečných četníků. Gestapo se přepočítalo, protože výstražná poprava se minula účinkem a posílila nenávist vůči německým okupantům. Od té doby se až do konce války nekonaly popravy veřejně a fašisté naše vlastence popravovali v Německu, v koncentračních táborech, ve věznicích na Pankráci, v Terezíně i jinde.

Hrdinství četníků bylo po válce oceněno vysokými státními vyznamenáními a povýšením do vyšší hodnosti im memoriám. J. Bojas byl povýšen do hodnosti poručíka a prezident ČSR mu udělil za bojové zásluhy „Československý válečný kříž 1939“. Dnes je bývalá střelnice v Kobylisích národní kulturní památkou. Po statečných četnících jsou v blízkosti střelnice pojmenovány od roku 1973 ulice. Najdete tady Bojasovu, Famfulíkovu i Rejmondovu ulici. Jiráskovu ulici tu ale nenajdeme, protože již v Praze existuje po A. Jiráskovi. Obec Strančice si památky J. Bojase velmi váží, a tak v blízkosti kde býval dům č. p. 1 (jeho bydlíště), je Náves četníka Bojase. Na obecním úřadě také uchovávají vzácnou památku na tohoto statečného četníka, a to popel v kovové schránce z krematoria Prahy Strašnic, který patří popraveným odbojářům. V příštím roce to bude již 75 let od popravy J. Bojase, strančického občana.

Zpracoval: J. Boček, Zdroje: V. Vávra a M. Dlouhý, Četník Josef Bojas, vlastní archiv, kronika Strančice a encyklopedie

Eucharistická ekumenická bohoslužba na Islandu: 8. 10. 2017 Reykjavík

Po krásně navázané ekumenické spolupráci duchovních různých denominací ze studijního ekumenického kurzu v bavorském Josefstalu 2016 jsme začali letos v květnu v České republice s eucharistickými společnými bohoslužbami a nyní v tomto pokračovali, tentokrát na Islandu. Poprvé se tu potomci Mistra Jana Husa a Martina Luthera v Reykjavíku sešli u společného Stolu Páně. Hudba varhan, klavíru a pěveckého sboru byla úžasná, úplný koncert pro duši – kromě první písně z Taizé nacvičili moderní populární hudbu s biblickými texty a bylo to opravdu nádherně upravené a provedené, to jsem jako muzikantka a učitelka hudby mohla nestranně posoudit. Kázáním jsem posloužila já na perikopu z Markova evangelia 2, 13 – 24, mluvila jsem česky a po odstavcích mne překládala do islandštiny kolegyně Helga Bjork Jónsdóttir, nezapomněla jsem 210 shromážděným lidem říci i o Mistru Janu Husovi a jeho sto let před Martinem Lutherem započaté proměně pojetí Eucharistie a přístupu k Písmu ve vlastním jazyce národa. Mou promluvu jsem završila melodií Husovy Jezu Kriste štědrý knieže na tenorový gemshorn, což se Vikingům moc líbilo :-)) a získala jsem si tím jejich srdce (tradičně se zobrazují bojovníci vikingští

s helmou s těmito volskými rohy...)). Celou bohoslužbu vedla hlavní místní farářka Jóna, se kterou jsme na závěr po islandském Fadir vor – Otčenáši vysluhovaly společnou Eucharistii – Večeři Páně, Jóna chléb – Tělo Páně a já víno – Krev Páně pod obojí způsobou.

Bylo to celé moc krásné. Jóna mi řekla, že slova mého kázání jí mnoho pověděla o mé zbožnosti a dala mi dárek – zaplatila mi pobyt a cestu autobusem do Skálholtu – na místo, kde od 10. století sídlí islandští biskupové, kde byla celá staletí teologická škola, knihovna a spirituální místo celé země. – A to byl jeden z nejsilnějších zážitků mé dovolené tam! Skálholt s polární září v noci, sama uprostřed ticha islandské divoké krajiny na náhorní plošině mezi sopkami, slatěmi a tundrovými loukami,

na místě promodleném a všem Islandanům svatém. Připravila jsem na žádost bratra biskupa Štěpána Kláska povídání o zemi ohně a ledu s fotografiemi, tak kdybyste chtěli v náboženských obcích, ráda k vám se svým cestovním deníkem přijedu po Vánocích také :-)).

Děkuji Pánu za přátelství a jeho pozhnaní do těchto ekumenek, které pořádáme, a doufám a modlím se za jejich zdárné pokračování.

Přeji všem, kdo toto čtete, krásný čas padajícího listí a sázení stromů.

Mgr. K. M. Lukasová, farářka

Prezentace básnických sbírek

V úterý 17. října 2017 představily své básnické sbírky členky literárního dramatického klubu Dialog na cestě RNDr. Markéta Hlasivcová a Martina Koubová. Prezentace se uskutečnila v zasedací místnosti NO CČSH v Karlíně, Vítkově ulici 13 a spolu s literárně dramatickým klubem se na přípravě pořadu podílel Pražský klub spisovatelů. Pořad zahájila PhDr. Olga Nytrová, po ní se ujal slova ThDr. Jiří Vaniček. Z každé sbírky vybral verše, které ho nejvíce oslovily. V knize RNDr. Markéty Hlasivcové nazvané Jeho láska stačí (2016) ho zaujala báseň Ve stopách Tvých:

Ve stopách Tvých/ Ti, kteří ve Tvých stopách/ kráčeli,/ti, Pane, byli Tvými/přáteli/Zhluboka pili vodu/u pramene Tvého/ Jsou stále s námi/Strach neměj/z neznámého Sbíрка Martiny Koubové – Zábranské Město ve městě (2017) vyšla letos na jaře.

Pro karlínskou prezentaci si ThDr. Vaniček vybral a recitoval báseň Slovo: *Slovo/Isi jako bájná výprava/za poznáním,/jsi Boží slovo,/které chrání./Isi slovo,/které pramení z nitra země./Děkuji Ti.*

Symbolický připitek a požehnání pak otevřely prostor autorkám pro prezentaci vlastních básní, kterou hudebně doprovodil Ing. Jiří Šámal na hang drum. V předmluvě ke knize RNDr. Markéty Hlasivcové napsal spisovatel Jan Maruna „Když jsem četl básně z připravované básnické sbírky Markéty Hlasivcové nazvané „Jeho Láska stačí“, vstoupil jsem do jiného, lepšího světa – světa pravdy, úcty, pokory a lás-

ky. Název této útlé knížky je citací závěrečného verše básně Terezie z Avily „Nada te turbe“. (Ať tě nic neznepokojuje, ať tě nic neděsí... jeho Láska stačí).“ Básně jsou ve sbírce členěny tematicky do několika celků a reflektují autorčiny meditace, ale i duchovní inspirace získané na cestách po Španělsku a Itálii. V závěru knihy jsou zařazeny fejetony, dokládající autorčin pohled na některé důležité otázky v životě člověka, ale i smysl pro nadsázku a vtip.

Martina Koubová doprovodila četbu svých versů hrou na kytaru a představila i některé vlastní písně, ke kterým složila hudbu a text. K její sbírce napsala předmluvu PhDr. Olga Nytrová, která v úvodním slovu píše: „Zamyslíme-li se nad ústředním motivem nové sbírky Martiny Koubové, objevíme, že zde její poezií jako červená nit prochází především hledání vztahu, a že „každý jsme zrcadlem toho druhého (Cesta)...V základní klaviatuře tvorby autorce neschází uvolněná hravost a smysl pro jemnou absurditu života...“ Knihu doslovem opatřila RNDr. Markéta Hlasivcová. Martina ráda fotografuje a své básně ve sbírce také doplnila vlastními fotografiemi. Mezi hosty v Karlíně byl autor úvodního slova ke knize Markéty Hlasivcové, jihočeský spisovatel Jan Maruna a výtvarnice Vlasta Polívková, autorka návrhu obálky této publikace. O tom, že pořad si přišla poslechnout řada hostů, vypovídají přiložené fotografie a také videozáznam, který natočil Ing. Václav Strachota.

Mgr. Zuzana Havelková

Vánoční příběh

Před Vánoci roku 1944 bylo Tomáškovi devět let. Žil s maminkou sami v malém tmavém bytě na Žižkově. Svěho otce Tomáš nikdy nepoznal, a když se na něj čas od času ptal maminky, dostal pokaždé jinou odpověď. Svět kolem něj byl vůbec podivný, zachmuřený, neradostný. Často slyšal dospělé, jak říkají: „To víte, je válka.“ Tomáš jenom tušil, že válka je něco, co brání lidem v tom, aby se jim žilo lépe.

Utíkal se proto z drsného a šedivého života ke knížkám. Zbožňoval historické romány. Vystupovaly v nich postavy, tolik nepodobné lidem, které znal. Ani nejvýraznější osobnosti, které si dovedl vybavit, což byl domovník Mrkvička a školník Vodička, se s takovým Kryštofem Kolumbem nebo Hernandem Cortésem nemohl srovnat. Nebo taková hrdá, pyšná a panovačná Kleopatra – Tomáš znal vlastně jenom maminku a paní učitelku Urbánkovou, a ani jednu z nich si nedovedl představit, jak triumfálně projíždějí branami Říma. Při svých toulkách po Praze Tomáš často zabrousil Na Poříčí, k obchodnímu domu Bílá Labuť. Ten skoro nový skleněný palác ho fascinoval, a i když nebylo ani pomyslení, že by si mohl něco koupit, rád se díval do výloh na krásné nedostupné věci, které v nich byly vystaveny.

Jednou se tam objevil překrásný model zaoceánské lodi. Bylo to něco, co Tomáš nikdy předtím neviděl. Byl tak nepodobný špinavým pamíčkům, kouřícím na Vltavě, které tak rád pozoroval z Hlávkova mostu nebo z nábřeží. Prudce po něm zatoužil. Neodvažoval se ani pomyslet, kolik by mohl stát. Bylo mu jasné, že na jeho koupi nebude maminka mít. Je přece válka. A pak ho napadlo, že jedinou možností jsou Vánoce. Sice už tak trochu pochyboval, že skromné dárky, které dostával, mu nosí Ježíšek, ale jelikož to byla jeho jediná naděje, jak se přiblížit ke splnění svého snu, upnul se k ní. I sedl a na kus papíru, který vytrhl ze školního sešitu, napsal:

„Milý Ježíšku, moc tě prosím, přines mi letos pod stromček ten zaoceánský parník, co mají v Bílé Labuti. Budu strašně hodný a budu maminku celý rok poslouchat a pomáhat jí a učit se ve škole a uklízet po sobě ponožky.“

Papírek dal za okno, jak bylo u nich doma zvykem. Ráno se hned hnul k oknu a s velkým uspokojením zjistil, že Ježíšek si jeho dopis odnesl.

Od té chvíle se nemohl dočkat Štědrého dne. Představoval si, jak pouští parník ve vaně, kam se s ním sotva vejde, a vžíval se do role kapitána, který míří k nejvzdálenějším břehům. Konečně se dočkal svého vytouženého dne. Po večeri se hned nedočkavě hnul ke stroměčku. Balíček tam pro něj byl, ale nezdál se mu dostatečně velký. V rychlosti předal mamince svůj dárek pro ni – panáčka, kterého sám ušil ze zbytků hadříků, a pak roztrhl hnědý balicí papír, který ukrýval dárek pro něj. Byl to obyčejný plechový, na červeno natřený parníček, který měl daleko i do těch na Vltavě.

Tomáš nedokázal skrýt své zklamání a parníček vztekle odhodil do kouta.

„Tomášku, ten velký parník jsem ti opravdu nemohla koupit, ten je moc drahý,“ řekla maminka tiše a oči se jí zalévaly slzami. „Já vím,“ řekl Tomášek a v hlase mu ještě doznívalo zklamání, „je válka...“

A aby to mamince nebylo líto, napustil si otlučené smaltované umývadlo vodou a dal do něj křiklavě červený parníček. Usilovně se snažil představit si, že je to zaoceánská loď plující k americkým břehům a on stojí na kapitánském můstku. A když už pomalu dětská fantazie začala vyhrávat nad smutnou realitou, ještě přes rameno pronesl:

„Ale až bude po válce, tak mi ten velký parník koupíš, vid’?“

Jaroslav Drda

VÝSTAVA Z ČESKÉ HISTORIE

Podoby a příběhy. Portréty renesanční šlechty

V konímě Šternberského paláce v Praze se můžete vžít do života české a moravské aristokracie v době renesance. Dozvíte se příběhy šlechticů, uvidíte heraldické a genealogické památky, archiválie, textilie, šperky. Jsou tu vzácné portréty pánů z Hradce, Rožmberků, Smiřických, Šliků, Redernů, Lobkoviců, Žerotínů, Dietrichsteinů a dalších rodin, i několika rodů, které přenesly své starobylé portrétní galerie z ciziny do naší země v pozdějších staletích. Zastoupena jsou díla anonymní i slavných autorů jako Jakoba Seiseneggera nebo Paola Veronese. Na přelomu ledna a února budou na výstavě poprvé v historii vystaveny originály slavných dopisů Perchty z Rožmberka. Výstava potrvá do 4. března 2018. Otevřeno je denně mimo pondělí od 10 do 18 hodin. Vstupné je 220 Kč, snížené 120 Kč. Pro děti, mládež do 18 let a studenty do 26 let je vstup zdarma.

Na sn. Perchta z Rožmberka a šlechtic rodu Collalto.

PO ROCE OPĚT VE SVĚM

Divadlo Na zábradlí září novotou

Legendární pražská scéna na Anenském náměstí prošla největší rekonstrukcí ve svých dějinách. Došlo k přestavbě atria v moderní dvoupodlažní foyer, obnova se týkala i diváckého traktu, kavárny, sociálních zařízení a šatny, vyměněna jsou sedadla v hledišti. Pro letošní sezónu chystá divadlo tři premiéry, a to přepisy románů. Režie prvního byla svěřena čerstvým absolventům DAMU, režisérsko-dramaturgickému tandemu Svozil-Kosová. Ztvární románovou vizi budoucnosti, ve které se již nebude umírat a psi povedou s lidmi filozofické hovory. Jde o inscenaci *Dánská občanská válka 2018 – 24*, premiéra je 15. prosince 2017. Dalším dílem bude převedení románu Thomase Bernharda *Mýcení*, následně slavného románu Güntera Grasse *Plechový bubínek*. Na sn. pohled do atria divadla, foto Michal Hančovský.

CELOVEČERNÍ DOKUMENT V KINECH

Na sn. Jiří Brdečka, foto Václav Chochola / © Archiv B&M Chochola

Universum Brdečka

Od 21. prosince bude v kinech film Miroslava Janka a scenáristky Terezy Brdečkové, který je věnován scenáristovi, režisérovi, kreslíři a publicistovi Jiřímu Brdečkovi. Na Štědrý den by se dožil 100. narozenin. Patří k nejvýraznějším osobnostem českého filmu, např. je spoluautorem scénářů *Limonádový Joe*, *Adéla ještě nevečeřela*, *Tajemný hrad v Karpatech* nebo *Císařův pekař a Pekařův císař*. Proslul nejen spoluprací s Jiřím Trnkou, Janem Werichem nebo Oldřichem Lipským, ale ve světě se proslavil jako respektovaný režisér animovaných filmů. Na Chvalském zámku v Praze se bude od 16. prosince též konat výstava nazvaná *Jiří Brdečka: 100 let – Od Limonádového Joa k zázrakům animace*. Interaktivní výstava je určena dospělým i dětem.

AUDIOKNIHA NA CD I DIGITÁLNĚ

Rumcajsova loupežnická knížka

Právě před 50 lety byly poprvé uvedeny v televizních večerníčcích příběhy loupežníka Rumcajse z lesa Řáholce spisovatele Václava Čtvrťka a malíře Radka Pilaře. Kničky o Rumcajsovi, jeho ženě Mance a synovi Cipískovi načel v letech 1969 a 1972 na gramofonové desky Karel Höger. Příběhy, které dosud ve zvukové podobě nevyšly, teď pro audioknihu načel herec a režisér Vojtěch Kotek. Bonusem pro bližící se advent je pohádka o tom, jak šel Rumcajse s Cipískem k vodníku Volšovečkovi pro vánočního kapra a jak měli u Rumcajse nakonec ke štědrovečerní večeři černého kubu. Na sn. obal audioknihy a V. Kotek ve studiu.

HRA S DVĚMA KONCI

Teror

V Divadle ABC v Praze nastudovali hru Ferdinanda von Schiracha o pilotovi, který sestřelil teroristou unesené civilní letadlo s několika desítkami pasažérů. Terorista měl namířeno ke stadionu, kde chtěl zabít desítky tisíc lidí. Diváci sledují soud s obžalovaným armádním pilotem a nakonec budou hlasovat, jakému rozhodnutí dávají přednost, jestli měl právo letadlo sestřelit nebo ne. Zvolenou verzi uvidí, protože inscenace má připraveny dva konce hry. V režii Ondřeje Zajíce hrají tuto pozoruhodnou hru Milan Kačmarčík, Zbigniew Kalina, Tomáš Novotný, Jitka Smutná, Lukáš Jurek a Evelyn Pacoláková.

Dny poezie v Karlíně

V rámci celorepublikového Dne poezie uspořádal Pražský klub spisovatelů ve spolupráci s Dialogem na cestě dne 14. 11. 2017 večer poezie, na kterém vystoupilo se svými příspěvky 15 z 25 přítomných básníků. Pořad moderovala PhDr. Olga Nytrová společně s doc. Ondřejem Hníkem, jehož medailonek Vám nyní představujeme:

Ondřej Hník

Vysokoškolský pedagog, vědecký pracovník, spisovatel, autor knih a básnických sbírek pro děti i dospělé, odborných studií a monografií z oblasti didaktické literatury, lektor a školitel, porotce literárních soutěží, externí konzultant a recenzent MŠMT pro český jazyk a literaturu, recenzent odborných monografií, oponent projektů, absolventských prací, člen redakční rady recenzovaného časopisu Český jazyk a literatura, řešitel grantů a výukových záměrů a v první řadě velký životní optimista, to je doc. PhDr. Ondřej Hník, Ph.D. (8. 1. 1977, Praha).

Své profesní působení začínal na Pedagogické fakultě UK v Praze v r. 2004, rovněž vyučoval na ZŠ Zenklova a jako lektor Domu dětí a mládeže Prahy 8. Od roku 2009 působil jako zástupce vedoucí katedry české literatury a od roku 2014 tuto katedru vede.

Z vědeckých prací je třeba zmínit stěžejní odbornou monografii Didaktika literatury: výzvy oboru: od textů umělecké povahy k didaktice

estetickovychovného oboru. (Praha: Karolinum, 2014), kromě toho je autorem výukových materiálů a pomůcek, např. didaktické hry Vyprávěj a hraje (Uherský Brod: Ditipo, 2013) a její verze pro předškoláky Veselé vyprávění (Brno: Zábavné učení, 2017).

Vydal sbírku básní Přijel jsem zasadit strom (Praha: Bertoni, 2006) a spirituálně laděnou sbírku Můj Betlém (Ústí nad Orlicí: Pipex, 2012), básničky pro děti Myši výprodej! (Plzeň: Fraus, 2009, Čti+; sv. 42), Malý pražský chodec (Praha: Albatros, 2013; [hmatové písmo] Praha: KTN, 2014, [28] listů v Braillově písmu) a Malý český poutník (Praha: Albatros, 2014; [hmatové písmo] Praha: KTN, 2016, 30 nečíslovaných listů v Braillově písmu). Těm nejmenším je určeno lepoporelo O Snížkově (Praha: Albatros, 2015). V letošním roce chystá Albatros vydat knížky Proč tygr nenosí kravatu a Můj atlas Česka.

Ondřej Hník je členem Obce spisovatelů, podílí se na přípravě a moderování literárních pořadů, besed a přednášek pro děti i dospělé na téma čtenářství, spisovatelství, tvůrčí psaní, atp. Je lektorem akreditovaných kurzů pro učitele Tvořivá literární výchova a tvořivý sloh. Působí v autorské dvojici Ondřej Hník & Radovan Rybák, také s básníkem, překladatelem a hercem Jiřím Weinbergerem, vystupuje s básníkem Aloisem Marhoulem (Deset deka štěstí, Literární Pod Večery, Česko-Slovenské doteky). Přes zjevnou vyčerpání si najde čas na horskou a pěší turistiku, na cyklistiku, práci na zahradě, muziku, ale i na moravské víno. Od mládí se věnoval latinskoamerickým tancům, a to na vrcholové úrovni, byl také lektorem řady tanečních kurzů, dodnes vyučuje sportovní taneční kurzy na UK.

PhDr. Olga Nytrová

Relaxační pohádky nejenom pro dobré usínání

V průběhu roku jsme se s andílkem Lojzíkem a čertíci Františkou naučili mnohému. Ukázali jsme si jednu z cest, jak pracovat s pohádkovým tématem nejenom s dětmi, ale např. i se seniory v domovech různého charakteru. Ti přímo pohádky milují. Práce s fantazií u těchto lidí má velice pozitivní výsledky. Všichni, děti, dospělí a senioři jsme dostali návod na zklidnění, relaxaci, posílení imunitního systému..., posílení a získání pocitu bezpečí. Nejdůležitější je však LÁSKA.

POSLEDNÍ POHÁDKA:

6. Jak srdcem a láskou léčili smutek a bolest

„Achich ach, jéje jej,“ vzdychá Františka, „to je ale divný den. Všechno je takové smutné, nebe špinavé, všechno mě tak tíží.“

Vůbec nevidí, jak se Sluníčko na obloze honí s mráčky a směje se s nimi. Ani přítomnost Lojzíka ji nijak neuklidňuje.

„Copak se ti stalo, Františko?“ ptá se Lojzík.

„Ale, zdál se mi sen o dětech, které pořád plakaly, o lidech, kteří na sebe byli jen zlí a oškliví, pořád se jen mračili a všechno je bolelo. A všechnu tu tíhu, smutek a bolest cítím teď v sobě.“

I my známe ten smutek, když je na nás někdo ošklivý a zlý...

Lojzík si ale ví rady a pomůže Františce i nám.

Pohodlně ležíme na bílém obláčku, oči máme zavřené, dáme si ruku na srdíčko a posloucháme, jak tluče.

Cítíme tlukot srdce v celém těle.

Všechny ošklivé a smutné pocity, co v srdíčku máme, si představíme jako malovaný obrázek – i ten obrázek je smutný.

My ale cítíme, jak nám srdíčko tluče, jak krásně hřeje, je plné lásky a tepla,

jako když maminka pohládí a pofouká bolístku.

Začínáme cítit, jak se všechny ty smutné, ošklivé pocity a obrázky rozpouštějí v hřejivé lázni našeho srdce.

Maminka a andílek Lojzík nás hlídá a vysílají k nám mnoho lásky a něhy. Je nám krásně.

Cítíme tepot svého srdce, celé tělíčko máme zahřáté láskou, vidíme samé krásné zářící obrázky – obrázky plné lásky, plné barev a kouzelné hudby.

Všude vládne láska, klid a bezpečí.

„... Jéje! To je krásný den!“ diví se překvapená Františka. Celá září štěstím a spokojeností.

Najednou vidí, jak je svět krásný. Vidí louku plnou květů, včelky, které létají z květu na květ a pilně stírají pyl na med.

Vidí malé koťátko, jak se protahuje, hřeje se na sluníčku a spokojeně přede.

Všichni jsou šťastní a spokojeni.

„Lojzíku! Musíme se vypravit do té smutné země a pomoci všem uplakaným dětem a nemocným lidem. Se všemi se musíme podělit o svou lásku, štěstí a pohodu.“

„Haló, Sluníčko! Přestaň se honit s mráčky a poleť s námi na výlet. Vítr s Vánkem už jsou také připraveni. Po-

letíme na obláčku kolem celého světa. Koukneme se do všech tmavých koutů, celou zemi prozáříme láskou a štěstím.“

A my už také nasedáme na bílý obláček. Letíme s andílkem Lojíkem, čerticí Františkou, Sluníčkem, Větrem a Vánkem na výpravu kolem světa.

Letíme s nimi rozdávat úsměv, štěstí a lásku.

Možná bylo, možná nebylo, možná je a možná, že teprve bude...

Obrázek dokresli a vymaluj

Vladimíra P. Drdová

Severní Kypr

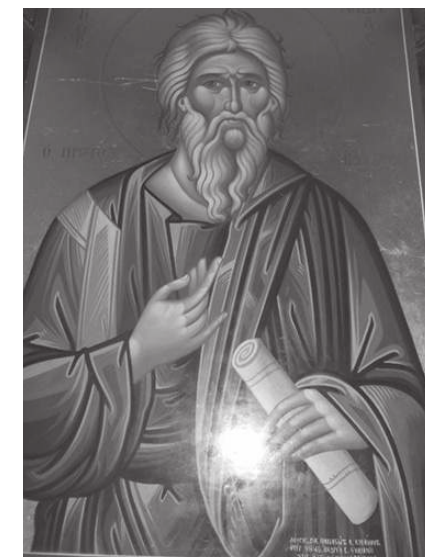
Kypr je po Sicílii a Sardinii třetím největším ostrovem ve Středomoří. První osídlení se datuje již od doby kamenné (asi 10 000 let před n. l.) kočovnými lovci. Trvale tu lidé žili od 8 000 let před n. l. Ostrov byl bohatým nalezištěm mědi, která se tu začala těžit 3 500 let před n. l. Právě v této době se Kypr stal již důležitým obchodním centrem. Jeho název je odvozen od latinského pojmenování mědi (cuprum). Kolem roku 1 200 před n. l. tu byly založeny městské státy a v roce 400 před n. l. se ostrov dostal pod nadvládu Alexandra Velikého. Kypr v roce 47 před n. l. daroval Julius Caesar Kleopatře.

Byzantské období

I přes velkou snahu apoštola Pavla v roce 45 zůstala většina obyvatel (mimo židy) pohany. V roce 330 Kypr navštívila Helena, matka císaře Konstantina, která tu založila velký klášter Stavrovoni. Později ostrov obsadili Arabové a král Richard Lví srdce, který ho prodal Templářům. Pak zde působili křižáci, Janované, Benátčané, Turci a od roku 1878 Britové.

Historie Kypru ve 20. století

Ve II. svět. válce se Kypřané postavili na stranu V. Británie a nezávislost Kypru byla vyhlášena 16. srpna 1960. Prvním prezidentem se stal řeckokatolický arcibiskup Makarios (1913 – 1977, vlastním jménem Michal Christodolos). Makarios byl velkou duchovní i intelektuální autoritou. Studoval v Athénách, Istanbulu a Bostonu. Po studiích se stal mnichem a v pouhých 37 letech se stal arcibiskupem. V roce 1967 se v Řecku chopila moci vojenská junta, která chtěla připojit Kypr k Řecku. Ve spojení s EOKA (Organizace kyperských Řeků) provedla 15. července 1974 puč a svrhla prezidenta Makariose, který uprchl ze země do New Yorku, kde se pro Kypr snažil získat podporu OSN. Po puči se na ostrově vylodila turecká armáda a obsadila 38 % ostrova. Začalo oboustranné násilí a zabíjení

sv. Ondřej

tureckých i řeckých obyvatel. Z turecké části bylo nuceno uprchnout na jih 180 tisíc kyperských Řeků a z jihu ostrova na sever 44 tisíc kyperských Turků. Země byla rozdělena na dvě části tzv. Zelenou linií pod dohledem OSN. V roce 2004 jižní Kypr vstoupil do EÚ a od roku 2008 je jeho měnou euro. Severní část ostrova, která je mnohem chudší, vyhlásila v roce 1983 Severokyperskou tureckou republiku, kterou uznalo pouze Turecko. Dnes je situace těchto dvou států do jisté míry stabilizovaná, na Zelené linii je v současnosti

Oltář kostela sv. Ondřeje

šest přechodů pro turisty a s určitým omezením i pro obyvatele obou částí ostrova.

Turistika v Severním Kypru

Pro českého turistu je cenově výhodnější ubytovat se v severní části ostrova, kde je méně historických památek, ale lepší pláže a přístup k moři. Protože na Severokyperskou republiku je vyhlášeno embargo, je tam letecká doprava poněkud komplikovanější než na jih ostrova. Na letiště do Ercanu nelétají

mezinárodní lety, a tak letadlo z Prahy (většinou letecké společnosti Taiwin) má mezipřistání v Anadolii v Turecku, kde se vymění posádka a po hodině je let přeznačen jako vnitrostátní. Před letištní halou je ohromný turecký nápis Hoş geldiniz – Vítejte. První co vás na Kypru překvapí je, že tam auta jezdí vlevo. Je to ještě pozůstatek po koloniální správě V. Británie. Můžete si tu na cestování klidně půjčit auto, protože náš řidičský průkaz je tu platný. Jezdit vlevo není žádný med a je nutné dbát zvýšené pozornosti především na kruhových objezdech a při odbočování na křižovatkách. Sice tady platí jako u nás přednost zprava, ale zjistíte, že někdy neplatí ani přednost zprava a ani zleva a přednost má ten kdo jednoduše přijede dřív. Při dopravní nehodě (žádnou jsem tam neviděl) pojistka půjčovny platí pouze určitou část a zbytek škody doplatí řidič.

*Pokračování v příštím čísle
Zpracoval Jan Boček*

Kostel sv. Ondřeje

Další DEN POEZIE v Karlíně

se konal v sobotu 25. 11. za účasti 40 přihlášených básníků. Přinášíme Vám ochutnávku esejů, které zde byly předneseny v podání jejich autorů:

Bohumil Ždichynec: Poezie je komunikací krásy

Jak nalézat ve své duši krásu? Jsme uživatelé předmětů civilizace a existujeme v prostředí, jehož principu fungování nerozumíme. Nevědomí je bytším vědomím, které bylo zapomenuto, ale tím se neztratilo ze světa, tvoří latentní vrstvu duševního života. Z něho nic nemizí, imaginace a paměť jsou dva aspekty jedné a téže mince. Vzpomínky jsou zasunuty v paměti jako obrazy, které v člověku reflektují emoce, obrazotvorností probouzené k životu. Poezie je vzájemné obnažování reality a fikce, prostoru a plochy, je uměním spojovat nespojitelné ve vzájemném setkávání. Krásno je všude kolem nás, je třeba ho hledat. Poezie se podobá hudbě, dokáže vyjádřit krásu obrazem. Dny poezie jsou příležitostí rozeznat struny mezilidského poznání. V jedné pražské noci nad ránem z oblohy padal červenožlutý písek Sahary. Bloudě touhle prazvláštní nocí vidoucí i snící stávám se v oáze žití přítelem Antoine de Saint-Exupéryho. Malý princ s kvítkem prchavé krásy jde a nevím kam tmou už nad ránem. Rosa poezie s pomněnkovou barvou, rozpíjí se mu v očích. Beru rosu do dlaně, křtím tuhle poezii, prožívám radost, štěstí a dojetí z toho přeludného snu. Noc odvál vítr, začíná den, kvítek pouštní chvíle zůstal snem pro herbář v mém srdci, uklá-

dám sem verše, jsou závažím krásy, jímž vážím extrakt víry, která léčí, vyvěrá na cestě, po které jdu. V hlubině věků Kainovy stopy v prach drtí kamenné jistoty, svědomí svazuje spravedlnost sejmutou z kříže, příběhy kloužou z bláta do louží, kámen a hvězda znaly směr. Život není černý a bílý, je i blbý a cesta se ukáže teprve, když člověk z ní sejde, mozek převít a rozhněvané srdce nýmand, slzy utracené v úhelném kameni vyvěrají ze stop nejisté spásy; „co přetrvá, vytvářejí básníci“, hrdě řekl Friedrich Hölderlin. Loterie genů v pozemském osudí sjednocuje a přebývá v umění, na vlásku pravdy visí dějiny. Soužití váže žití k odkazu předků s nadějí na zemi i v ráji. (Miniesej k celorepublikovému Dni poezie, 2017).

***

Karla Erbová: Co s těmi básníky?

Možná se někdy budeš vracet tou cestou, kterou jsi před pár lety šel a musel opustit.

Na důvodech tu nezáleží. Vracíš se. Ohmatáváš krajinu, nebe, povětrí a svoji – samotu? Jistotu? Bezmoc? Řekněme svůj svět. Svět plný poezie, protože jiný neumíš. Tobě to vyhovuje, ti kolem se buď ušklíbují, pomlouvají, zacpávají si uši nebo dokonce položí otázku, zamyslí se a pár kroků jdou s tebou.

Měl jsi zatracené štěstí! Jdou s tebou. Jdou s tebou, něco je oslovilo. Něco, co kdysi – a zaplať pánbůh dodnes, oslovuje i tebe. Nevím, co je to, ale vím, že pro mne je to jedna ze základních věcí mého života. Doslova od prvních krůčků – nic jiného než básničky mne neoslovovalo. Kdepak pohádky, kdepak dívčí románky, kdepak detektivky! Ne! Poezie! A tak se časem sta-

la jedním z pilířů, na němž stojí moje vratká stavba, a který budu bránit, seč mi síly budou stačit.

Arthur Miller kdysi řekl, že umění je věc, která má člověka dělat lidštějším, což znamená méně osamělým. Někdy si hodně fandím a přiznávám, že poezie mne poněkud polidštila – ale že by něco udělala s tou samotou? Ani zdaleka! Protože člověk píšící musí být sám, musí se v sobě hrabat, likvidovat ten chaos a úzkost, a zašpinit a klopýtat přes kamení a hloží, klít nad tím, jak to nejde a jak to drásá, jak je to stále nedopsané, jako by v povětrí, a on chce přece něco říci! – a že se z toho stejně neužíví, nikoho to nezajímá, je to nanic – aby nakonec přiznal, že bez toho by to asi nebylo ono. Ani sám život, ani jeho cíle, ani on, člověk. Persona. Kdoví, je-li všude vítána...

Ne, není to ani dojemná ochota a touha věřit nějakým iluzím, není to beztrestná příležitost předvádět svoje barevná peříčka – tady se za všechno platí. A nesmlouvavě.

Snad je to paličatost, která chce sáhnout ještě trochu hloub, dohmatat se smyslu, polámat si nehty a ukopnout palec, ale sáhnout si, objevit ten kamínek na dně, který v prstech zazáří. Nenechat si ho, podělit se s druhými. Pojmenovat něco podstatného, co nám stále uniká, a přesto je kolem nás, nahoře i dole a je v nás, i když to nepřiznáme. Občas ho cítíme – trochu tlačí, ale je nám zároveň s ním lehko a do zpěvu a do nějakých činů. Člověčina? Nebo snad úzkost, abychom nepřešli po téhle zemi jen tak, ale zanechali stopu, pokud možno dobrou: zasazený keř, písničku, kterou jsme naučili vnoučata, umyté nádoby, i když nás dneska zatraceně bolí záda, pár slov, která pohladí. Naslouchání druhým. Tomu člověčímu ve všech jeho podobách.

Politici na to nemají čas – někdy se bojím, že ani buňky, ani je nenapadne, že taková věc existuje, ba může nepřímo ovlivnit i výsledky voleb – manažeři to přehlížejí jako věc zcela zbytečnou, spočítat se to nedá, do grafu to nehodíš, na dovolenou se to nenosí, dělníci na pásu myslí spíš na to, až směna skončí a půjdou domů, na hokej nebo na jednu plzeň...

Tak to už zbývá jen na kumštýřích. Na těch divných bytostech, kterým moc nerozumíme. Kdoví, jsou-li k něčemu potřební, ale lidem obvykle neubližují, nu co, necháme je žít – tedy spíš živořit – co by ještě chtěli?

Zbývá to tedy na těch, kteří to umí namalovat, zahrát, pojmenovat. Kterí dokáží odkrýt v každém člověku to ostýchavé světlo, jímž – mnohdy nevědomky – bojujeme proti zlovůli a lehkomyšlnosti a lacinosti, hluchotě a vyprázdňenosti, která nám uprostřed nenažrané konzumní společnosti dennodenně hrozí. V nás, v každém z nás bytuje ten křehký tvor se svou touhou po svobodě, po pravdivém, prostém životě, v němž je uznáván, milován, ba i trošku obdivován, po pocitu uplatnění a s prstem, hledajícím zázraky v běžném životě. A ony jsou. Ony skutečně jsou. Ptejte se básníků – znají se s nimi o trochu víc, mluví o nich, vedou nás pěšinkou za nimi, odkrývají drobná tajemství a my, pokud nejsme už mrtví, žasneme: tolik krásy a moudrosti kolem nás, jak to, že jsem to ještě včera neviděl? Jak to, že to tak drží? Že to má takovou sílu, že to zpívá?

Děkuji ti, básníku, děkuji ti za ten dar, který rozdáváš – neubývá. Naopak, v každém obdarovaném potichu roste. Neboť našel úrodnou půdu, v níž může nasadit list i květ. Je v každém z nás skryta. Jde jen o to uslyšet ještě hlas tekoucí vody. Sluničko na nás svítí bez prošení.

Olga Nytrová: Labyrint světa a ráj srdce

V labyrintech se člověk ocitá již na úsvitu věků. Mytologické příběhy nás provázejí v různých kulturách a rozmanitých časech. Prosakují literaturou, vynořují se z nečekaných úhlů. Jsme plni otázek. Dnes vzbuzuje velký zájem literatura sci-fi a fantasy, pomáhá nám některé souvislosti lidských životů rozklíčovat. Lidská bytost touží po řádu, nedobře se žije v chaosu, tížívá a zavádějící je relativizace hodnot, která je někdy nerozumná, bezuzdá, bez smyslu pro míru a nezodpovědná. Směrodatnou zůstává velká osobnost naší kultury, učitel národů, teolog a myslitel J. A. Komenský. Varuje před nástrahami labyrintů světa a upozorňuje na důležitost cesty do nitra. Jeho nadčasová slova vždy znovu inspirují další a další generace.

Poezie i básnická próza umožňují vhléd. To platí zvláště v dnešní době, kdy žijeme v „labyrintu“ konzumního světa a toužíme obracet se do „ráje“ svého srdce. Víme, že dobře zakotvené hodnotové postoje a etické prozření patří k celistvosti našeho bytí. Snažíme se nalézat nové vzorce lidství, které odpovídají charakteristice naší doby i nadčasovému pohledu. Jsme sami sobě otázkou, pečujeme o své bytí, sókratovsky se staráme o svou duši a básnické vnímání je nám oporou na cestě k pravdě.

Moudrý člověk ví, že si musí nechat odstup od marasmu a nástrah doby. Vytváří si moudrý nadhled, netopí se v problémech, ale snaží se v nich orientovat. V antice lidem pomáhalo pěstování ctností. Na ty antické navázaly křesťanské ctnosti, jejichž pěstování rozvíjí osobnost a pomáhá nacházet smysl života. Pravda nás volá a oslovuje.

Tvorba je hra a ta je stará jako lidstvo samo. Johan Huizinga dokonce tvrdí, že hra je starší než kultura, že

je pramenem lidské kultury. Lidé si od nepaměti hráli, a to nejen v době dětství, kdy si člověk „musí“ hrát a kdy je hra přípravou na život. V kultovních hrách lidé uctívali bohy, v magických hrách usilovali o přízeň osudu. Hry přiváděly do lidského života to posvátné, vznešené a veliké. Pomáhaly zároveň člověku žít v tom každodenním, dávaly mu totiž smysl a řád. Svátky, v nichž se hry odehrávaly, slavnosti s nimi spojené fázoval běh lidského společenství. Byly to události, na něž bylo potřeba se připravit, z nichž bylo možno se těšit, na něž bylo možno vzpomínat. Slavení slavností je vždy usebráním a shromážděním celku.

V současnosti žijeme v demokratické společnosti, která má řadu předností, ale i zřetelných nedostatků. U mnoha lidí se projevuje přílišné lpění na majetku, konzumismus a povrchní a alibistické zanedbávání základních hodnot a odpovědnosti. Svobodu si někteří jedinci pletou se svévolností. Vládne egoismus, chamtivost, bažení po majetku a postavení. Dost schází stará antická ctnost sofrosyné, smysl pro míru. Lidé se nechají rozptýlit vším možným a nejdou k podstatě věcí. Proto se neustále musíme tázat: „Připomínáme si otázky, jak se vzdělávat ve své lidskosti? Jak být lepšími a hlubšími lidmi?“ Jde nám s Komenským o „nápravu věcí lidských“? Tady může být ukazatelem a pomocníkem právě poezie. Ona hledá pravdu, usiluje o směřování k vertikále a k existenciální. Zajímá ji, jak máme žít s druhými a pro druhé. Vyvádí nás z labyrintu a pod jejím dotykem se dokážeme koncentrovat. Uvědomujeme si svou etickou slepotu, někdy si povšimneme, že občas podstupujeme lehkomyšlné bloudění. A chvíli nám trvá, než si dokážeme uvědomit skutečné hodnoty, pohlédnout pravdě do očí.

PhDr. Olga Nytrová

LÍSTKY S PŘEDSTIHEM, TŘEBA POD STROMEČEK

Pražské jaro 2018

Od 12. prosince jsou v prodeji lístky na 73. ročník mezinárodního hudebního festivalu Pražské jaro, které jako obvykle začne 12. května. V plánu je 50 koncertů. Hlavní dramaturgickou linkou bude připomínka 100. výročí založení republiky, takže zazní hudba mnoha českých a slovenských autorů. Při zahajovacím koncertu uvede Smetanovu *Mou vlast* Česká filharmonie s Tomášem Netopilem, závěrečný koncert bude patřit Slovenské filharmonii s novým šéfdirigentem Jamesem Juddem. Zahrají hudbu Eugena Suchoně a Leoše Janáčka. Připomenuto bude i 100. výročí narození Leonarda Bernsteina, neboť jeho evropský debut se odehrál právě v rámci prvního ročníku Pražského jara (1946). Program, další zajímavosti i jak zakoupit vstupenky najdete na www.festival.cz. Na sn. Česká filharmonie, foto Petra Hajska

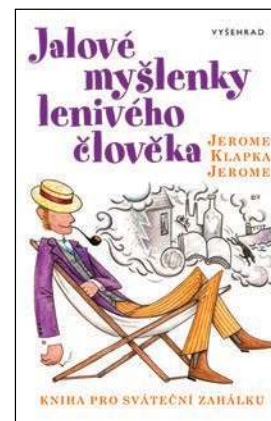
ROMANTICKÁ KOMEDIE

Zahradnictví: Nápadník

Závěrečný film trilogie *Zahradnictví* se odehrává na konci 50. let v Československu. Je o rodinných vztazích poznamenaných válkou a komunistickým převratem. S tragikomickým nadhledem vykresluje generační střet mezi předválečnou a poválečnou generací. „Nápadník je romantickou komedií o představách rodičů, jak by mělo vypadat štěstí jejich dětí,“ říká scenárista filmu Petr Jarchovský, čerpající z poznatků ve vlastní rodině. Jako obvykle, skvělým partnerem je mu režisér Jan Hřebejk. Hlavní role hrají Anna Fialová a Ivan Lupták, jejich rodiče Aňa Geislerová a Martin Finger, dále je tu mnoho skvělých herců. Nevadí, pokud jste neviděli předchozí dva díly *Rodinný přítel* a *Dezertér*. Film má mnoho výborných hlášek, je vtipný a rozhodně není nudný.

KNIHA K VÁNOČNÍMU NICNEDĚLÁNÍ

Jalové myšlenky lenivého člověka

Výběr z esejů slavného anglického humoristy Jerome Klapky Jerôme má správný podtitul *Kniha pro sváteční zahálku*. Autor celý život trpěl tím, že byl spojován jen se svým nejznámějším dílem *Tři muži ve člunu*. Přitom napsal asi 49 knih a divadelních her. Začtete se do jeho „vlídných“ úvah, které svědčí o jeho bystrých pozorovacích schopnostech a také o humorné nadsázce. Jsou tu úvahy o zahálce, zamilovanosti, trudnomyslnosti, též o finanční tísní, marnivosti, rovněž o kočkách a psech nebo o malých dětech a další. Uznáte, že je to mistr trefných úvah. Nově přeložil Milan Žáček.

ROMANTICKÁ ČETBA

Knihkupectví u osamělých srdcí

Prodávka knih *Posy* má ráda sladkou četbu se šťastným koncem, jenže život jí připraví situace, kdy se musí postavit nepřijemné realitě a zodpovědnosti. Nezaváhá. Autorkou je Angličanka Annie Darlingová. Zábavná knížka má švih, vtip, překvapivé zvraty i příjemné rozuzlení. A hlavně, dodává naději, že životních výzev se nemáme bát, ale pustit se do nich.

KNIHA PRO DOBRU FYZICKOU KONDICI

Zdravé střevo

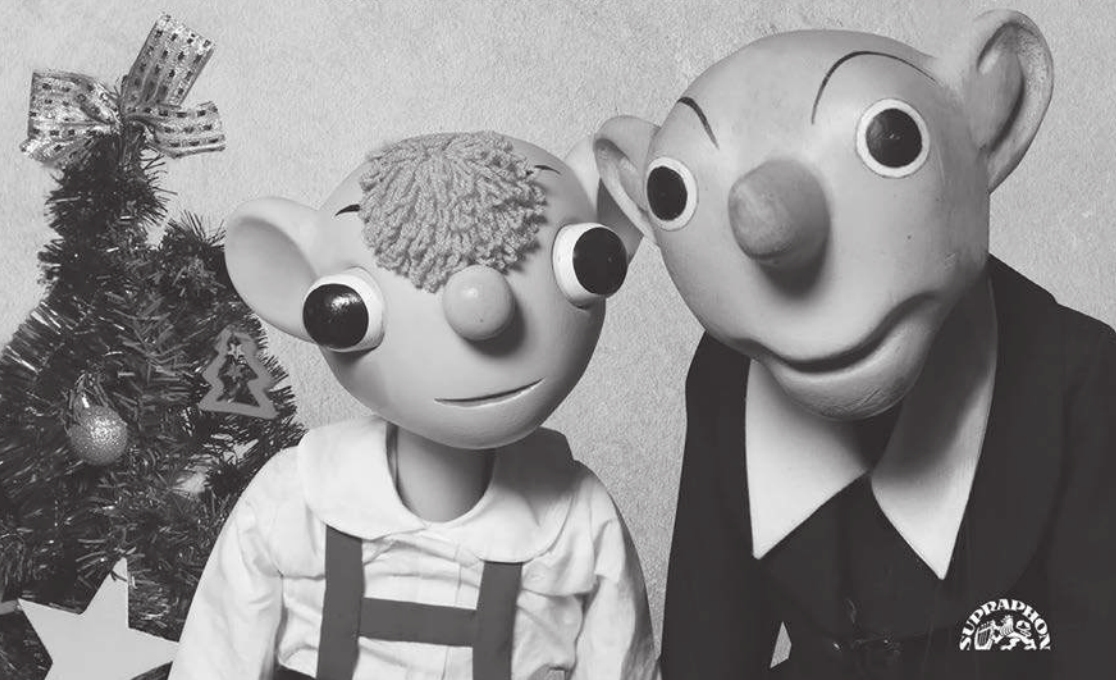
Až budete přeženi vánočními dobrotami, třeba zalistujete v této užitečné knize. David Frej a Jiří Kuchař se podrobně zabývají trávicím systémem. Poukazují na negativní vlivy na střevní mikroflóru, nabízejí metody, postupy a desítky způsobů přírodní terapie. Vedle souvisejících nemocí a potíží, ať už obezity a revmatismu, věnují velkou pozornost žaludečním problémům, zácpě, Cronově nemoci a ulcerózní kolitidě, syndromu propustného střeva nebo plísním v gastroenterickém systému. Kniha je určena laické veřejnosti. Na 420 stranách najdete tolik rad a informací, že byste měli být zdraví jako rybičky.

Mgr. Věnceslava Dezortová

Hurvínkovy veselé Vánoce

NEJLEPŠÍ SCÉNKY NEJLEPŠÍCH AUTORŮ

Vinšují Miloš Kirschner, Martin Klásek
a Helena Štáchová

CD k pobavení celé rodiny

Hurvínkovy veselé Vánoce

Album je kompilací toho nejlepšího s vánoční tematikou v podání Miloše Kirschnera a Martina Kláska. Jsou tu humorné scénky, které kdysi napsali zkušení autoři jako Pavel Grym, František Nepil, Jiří Středa a Luboš Homola. Samozřejmě uslyšíte také Máničku v interpretaci Heleny Štáchové, nebude chybět štěkající Žeryk. Potěší vás laskavý humor, dozvíte se i něco o atmosféře Vánoc včetně starých zvyků, obyčejů a tradic. Je to více než hodinka příjemné zábavy.

Mgr. Věnceslava Dezortová

Setkání Pražského klubu spisovatelů v Karlíně, 24. 10. 2017

Hostem říjnového podvečera byla Lucie Lukačovičová. Její jméno najdete na titulech minimálně deseti knih. Podle ročníku narození patří ke generaci mých dětí. Má stejný vkus v literatuře jako moje dcera a syn? O čem asi píše a jaká je?

Milou mladou ženu představila a program zahájila Olga Nytrvá. A pak jsme se formou rozhovoru postupně dozvídali o jejím psaní. První sci-fi román napsala Lucie už ve dvanácti letech. Obliba tohoto žánru jí zůstala. K tomu přidala ještě fantasy literaturu a historické romány. Když úspěšně ukončila vysokou školu, přála si za to od rodičů přispět na cestu do Japonska. Tam se vydala, aby poznala zemi a dějiště své první vydané knihy. Byl to román Vládci času.

Psala ho na zakázku. Celkem jí to trvalo tři roky, včetně výuky japonštiny. Vyprávěla nám o této ostrovní zemi, o Japoncích, o jejich fascinaci sakurami a zvláštním přístupu k nadpřirozeným věcem. K tomu nám promítala obrázky. Pak jsme si povídali o tom, že ráda v psaní spolupracuje s druhými lidmi, je to pro ni obohacení. Tak vznikla například i její poslední kniha ze středověkého Španělska, Hořící kůň. Napsala ji společně s Františkou Urbenskou.

V povídání se paní Lukačovičová dostala i k larpům, ke kterým píše scénáře a pomáhá je organizovat. Naslouchala jsem jejímu zapálenému vyprávění. A jako bych ozvěnou slyšela nadšený hlas mé dcery, když si chystá kostým a studuje text k příštím larpu. Tato spisovatelka se svoji tvorbou a zálibami opravdu shoduje s vkusem mých dětí. Nikdy jsem jim v tom moc nerozuměla. Ale díky Lucii už vím, jaký dárek jim k letošním Vánocům pořídím. Jen doufám, že mi své knihy ještě stihne podepsat...

Ing. Monika Kněžková

*Iz 9, 1-2: „Lid, který chodí v temnotách, uvidí veliké světlo;
nad těmi, kdo sídlí v zemi šeré smrti, zazáří světlo.“*

Vážené sestry a vážení bratři, moji milí, přátelé,

uplynul další rok a my jsme připraveni znovu prožít adventní a vánoční čas, čas narození Ježíše z Nazareta, čas naděje, že svět a pozemský viditelný život nekončí smrtí, ale vzkříšením přechází do života věčného.

Jsme všichni na společné cestě tímto světem. Je jen na nás, abychom my sami přinášeli ostatním to dobré z nás a aby i plody naší služby, ať již pracujeme v jakékoli oblasti života, nesly dobré ovoce.

Pokud známe svá dobrá obdarování, která jsme dostali od Boha, předávejme je lidem kolem nás. Jen tak můžeme posunout hranici dobrého zase o kus blíže do našeho pozemského života a pomyslně rozsvítit světlo v temnotách tohoto světa!

Bůh nám v prosazování dobrého žehnej.

V adventním čase L. P. 2017

**David Tonzar
biskup pražský**

172. PŮJDEM SPOLU DO BETLÉMA

Mírně rychle česká

F Dmi

1. Pů - jdem spo - lu do Bet - lé - ma, du - daj, du - daj,

G7 C F Gmi C7 F Dmi B C7

du - daj dá, Je žě - ku, pa - náč - ku, já Tě bu - du

F Dmi Gmi C7 F Dmi ^(C)G7 C7 F

ko - lí - bě - ti, Je - žě - ku, pa - náčku, já Tě bu - du ko - lí - bat.